

ปีที่ 5 ฉบับที่ 19 : 17 พฤษภาคม 2545 <http://epid.moph.go.th/>

วิทยาลัยนวกองระบาดวิทยา

“ศูนย์ความร่วมมือชาวยุโรประดับสากล ในด้านงานระบาดวิทยา ประสานความร่วมมือภายในกับเครือข่ายและนานาชาติประเทศ
สร้างองค์ความรู้และภูมิปัญญา ป้องกันโรค ภัย และส่งเสริมสุขภาพประชาชน”

สัปดาห์ที่ 19 ระหว่างวันที่ 5 - 11 พฤษภาคม 2545

ส่งรายงานข้อมูลเฝ้าระวังโรคทางระบาดวิทยาเร่งด่วนทันตามกำหนดเวลา

สัปดาห์ที่ 68 จังหวัด คิดเป็นร้อยละ 89.47

สารบัญ

★ ก้าวทันโรค	302
ผู้ป่วยโรคจากการประกอบอาชีพ และสิ่งแวดล้อมในเขต 4	
★ ข้อมูลรายงานสถานการณ์การเฝ้าระวังโรค ทางระบาดวิทยาเร่งด่วน	
สัปดาห์ที่ 19 (5 - 11 พฤษภาคม 2545)	305
★ แผนภูมิโรคไข้เลือดออก	311
★ สรุปข่าวการระบาด	313
(วันที่ 4 - 10 พฤษภาคม 2545)	
★ บันทึกท้ายบท	313

.....
ทุกรายงานมีคุณค่าต่อระบบเฝ้าระวัง
และการควบคุมป้องกันโรค
โปรดช่วยกันตรวจสอบ จำนวนและความถูกต้อง
และส่งให้ทันตามกำหนดเวลา

.....
โปรดส่งรายงานให้กองระบาดวิทยา
ภายในเช้าวันอังคาร

ก้าวทันโรค

ผู้ป่วยโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมในเขต 4

กลุ่มงานระบาดวิทยาสิ่งแวดล้อม
กองระบาดวิทยา สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

สถานการณ์ในปัจจุบัน มีการประกอบกิจการภาคอุตสาหกรรมเพิ่มมากขึ้น ทำให้มีผู้ป่วยด้วยโรคที่เกิดโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น ด้วย การรายงานโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม จึงมีความสำคัญที่จะทำให้ทราบขนาดและรายละเอียดเชิงพรรณนาของปัญหา เพื่อแก้ไขได้อย่างทันทั่วทั้งที่ ข้อมูลโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมของประเทศ ไทยในปัจจุบันเป็นการรวบรวมข้อมูลจากบัตรรายงาน 506 ที่มีการเพิ่มเติม การรายงานโรคจากการประกอบอาชีพไว้ในตอนท้ายของบัตร จากการ รวบรวมการรายงานโรคในกลุ่มนี้ ด้วยบัตร รง. 506 พ.ศ. 2544 ของ จังหวัดในเขต 4 (ราชบุรี เพชรบุรี นครปฐม สมุทรสาคร สมุทรสงคราม กาญจนบุรี และประจวบคีรีขันธ์) พบผู้ป่วยพิษจากตัวทำละลาย 6 ราย (อัตราป่วย 0.15/ประชากรแสนคน) โรคปอดจากการประกอบอาชีพ 1 ราย (อัตราป่วย 0.02/ประชากรแสนคน) พิษตะกั่ว 1 ราย (อัตราป่วย 0.02 ต่อประชากรแสนคน) พิษจากสังกะสี 1 ราย (อัตราป่วย 0.02/ประชากรแสนคน) และพิษจากสารกำจัดศัตรูพืช 96 ราย (อัตราป่วย 2.41/ประชากรแสนคน) ซึ่งจำแนกตามจังหวัดต่าง ๆ ดังนี้

จังหวัดราชบุรี

- Lead poisoning 1 ราย อายุ 23 ปี อาชีพรับจ้าง
- Petroleum poisoning 4 ราย; อายุ 1-2 ปี (3 ราย), อายุ 46 ปี (1 ราย) ทุกรายมีสาเหตุจากการดื่มน้ำมันก๊าด น้ำมันเบนซิน และน้ำมันสน โดยอุบัติเหตุ
- Pesticide poisoning 26 ราย; อายุ 1-13 ปี (5 ราย), 14-65 ปี (21 ราย) ผู้ป่วยส่วนใหญ่มีอาชีพ เกษตรกรรม และรับจ้าง ผู้ป่วยเด็กเกิดจากอุบัติเหตุ ได้แก่ การนำกระดาศที่มียากำจัดหนูมาห่อข้าว, อมถั่วฝักยาวที่ฉีดพ่นยาฆ่าแมลง, การกินยาเบื่อหนูโดยไม่ตั้งใจ

จังหวัดกาญจนบุรี

- Pneumoconiosis 1 ราย อายุ 44 ปี อาชีพรับจ้าง
- Pesticide poisoning 11 ราย อายุระหว่าง 15-65⁺ ปี อาชีพเกษตรกรรม และรับจ้าง

จังหวัดนครปฐม

- Pesticide poisoning 52 ราย อายุระหว่าง 15-65⁺ ปี ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและรับจ้าง

จังหวัดเพชรบุรี

- Pesticide poisoning 7 ราย ; อายุ 1 ปี 10 เดือน (1 ราย), อายุ 15-44 ปี (6 ราย) ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและรับจ้าง ผู้ป่วยเด็กมีประวัติการสัมผัสสารกำจัดศัตรูพืชโดยอุบัติเหตุ
- Zinc poisoning 1 ราย อายุ 5⁺ ปี
- Petroleum poisoning 2 ราย ; อายุ 11 เดือน (1 ราย), กลุ่มอายุ 35-44 ปี (1 ราย)

อาชีพรับจ้าง ผู้ป่วยเด็กสาเหตุจากการกินน้ำมันโซล่า

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ไม่มีรายงานผู้ป่วย

จังหวัดสมุทรสาคร และจังหวัดสมุทรสงคราม ไม่ได้รับรายงานผู้ป่วย

ในปี พ.ศ. 2544 กองระบาดวิทยา โดยกลุ่มงานระบาดวิทยาสิ่งแวดล้อม ดำเนินการพัฒนาระบบเฝ้าระวังโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม โดยใช้บัตรรายงาน 506/2 ใน 4 จังหวัดนำร่อง ได้แก่ สมุทรสาคร ลำปาง ชัยภูมิ และสงขลา เริ่มเก็บข้อมูลตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2544 เป็นต้น จังหวัดสมุทรสาคร จัดทำรายงานโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม มีสาระสำคัญดังนี้

จำนวนบัตรรายงาน 506/2 ที่ได้รับจากสถานบริการสาธารณสุข จังหวัดสมุทรสาคร ระหว่างเดือนมิถุนายน-สิงหาคม 2544 รวม 62 ราย เป็นชาย 33 ราย หญิง 29 ราย ป่วยสาเหตุของโรค พบว่าเกิดจากการประกอบอาชีพ 28 ราย จากสิ่งแวดล้อม 4 ราย และไม่สามารถระบุได้ 30 รายซึ่งจำแนกตามกลุ่ม/รายโรคดังตาราง

ตาราง จำนวนผู้ป่วยโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม จำแนกตามกลุ่ม/รายโรค ระหว่างเดือนมิถุนายน-สิงหาคม 2544

กลุ่ม/รายโรค	จำนวน (ราย)
1. โรคปอดและการหายใจ	
- โรคปอดฝุ่นหิน	6
- โรคปอดฝุ่นไม้	1
2. โรคเหตุจากสภาวะทางกายภาพ	
- การเจ็บป่วยเหตุจากความร้อน	2

- การเจ็บป่วยเหตุจากแสง	304	3
กลุ่ม/รายโรค		จำนวน (ราย)
3. โรคผิวหนัง		
- ผิวหนังอักเสบจากการสัมผัส		8
- ผิวหนังอักเสบจากเหตุสารระคาย		5
- อื่น ๆ		1
4. โรคกระดูกและกล้ามเนื้อ		
- ปวดหลังจากงาน		11
5. โรคพิษจากสัตว์		
- พิษจากงู	(ไม่ระบุ)	2
	(เขี้ยวทางใหม่)	1
- พิษจากสัตว์อื่น ๆ	(ไม่ระบุ)	1
	(ตะขาบ)	2
6. โรคพิษพืช		-
7. โรคพิษโลหะหนัก		-
8. โรคพิษสารระเหยตัวทำละลาย		1
9. โรคพิษจากก๊าซ		
	- แอมโมเนีย	2
	- คาร์บอนไดออกไซด์	12
10. โรคพิษจากสารเคมีเกษตรและอื่น ๆ		
- สารกำจัดแมลงศัตรูพืช		1
- สารเคมีอื่น ๆ		3

ข้อที่น่าสังเกตคือ การรายงานโรคด้วยบัตร รง. 506/2 สามารถรายงานโรคได้ตามปัจจัยสาเหตุของโรค (การประกอบอาชีพ, สิ่งแวดล้อม) ทำให้ทราบสาเหตุที่ชัดเจนอันเป็นแนวทางในการดำเนินงานควบคุมและป้องกันโรคได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ในแบบ รง. 506/2 จัดแบ่งกลุ่มโรคเป็นกลุ่ม ๆ เพื่อสะดวกแก่การรายงานโรคด้วย อย่างไรก็ตาม ในขณะนี้การรายงานโรคด้วยบัตรรายงาน รง. 506/2 ยังไม่ได้ดำเนินการในทุกจังหวัด การประเมินปัญหาสุขภาพจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมในภาพรวมของประเทศ ยังคงใช้ข้อมูลจากแบบ รง. 506 ถึงแม้ว่าจะมีความครบถ้วนและความถูกต้องค่อนข้างต่ำ ในอนาคตหากระบบการเฝ้าระวังโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และครอบคลุมพื้นที่เสี่ยง ข้อมูลการเฝ้าระวังโรคที่ได้จะน่าเชื่อถือ มีความถูกต้องและสามารถนำไปใช้ประโยชน์เพื่อการควบคุมป้องกันโรคที่เป็นปัญหาของพื้นที่ต่อไป

สรุปข่าวการระบาดระหว่างวันที่ 4 - 10 พฤษภาคม 2545

โดย... นพ.ภัทรพงศ์ อุดมพัฒน์

พ.ญ.ปิยนิตย์ ชรรมาภรณ์พิลาส

กองระบาดวิทยา สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

ติดตามรายงานการเกิดโรค/การระบาดจากสัปดาห์ก่อน

โรค/สถานที่เกิดโรค	แหล่งข้อมูล	ผลการสอบสวนเบื้องต้น	การดำเนินการ
โรคคอติบ จ.กาญจนบุรี	สสจ.กาญจนบุรี 7 พ.ค.45	7 พ.ค. 2545 มีรายงานผู้ป่วยคอติบ 2 ราย อายุ 2,4 ปี อยู่ อ.สังขละบุรี อ.ทองผาภูมิ มีอาการไข้ ไอ หอบเหนื่อย คอขาว ตรวจพบแผ่นฝ้าขาวปนเทา ที่ รพ.พหลพลพยุหเสนา เสียชีวิตทั้ง 2 ราย รอ confirm ผล throat swab ที่กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ทางจังหวัดได้สอบสวนพบว่าผู้ป่วยมีพ่อแม่เป็นแรงงานต่างด้าวพลัดถิ่น ทั้ง 2 รายไม่ได้รับการฉีดวัคซีน	จบรายงานครั้งนี้
โรคอุจจาระร่วงอย่างแรง จ.ปัตตานี	สสจ.ปัตตานี 10 พ.ค.2545	ตั้งแต่วันที่ 28 เม.ย. - 4 พ.ค. พบผู้ป่วย 2 ราย ใน อ.เมือง วันเริ่มป่วยสุดท้ายที่ 30 เม.ย.2545 ตรวจอุจจาระพบเชื้อ <i>V.Inaba</i> ได้ทำ Rectal swab ผู้สัมผัส 10 ราย ทราบผลแล้ว 5 รายไม่พบเชื้อทั้ง 5 ราย น้ำนํ้า และสิ่งแวดล้อมส่งตรวจ กำลังรอผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ	เฝ้าระวังและรอผลการตรวจอุจจาระ
โรค Hand foot mount syndrome จ.ลำปาง	สสจ.ลำปาง 10 พ.ค.2545	ตั้งแต่ต้นปี 2545 พบผู้ป่วยทั้งสิ้น 165 ราย พบมากใน อ.ห้างฉัตร,อ.เมือง, อ.งาว, อ.วังเหนือ ไม่มีผู้เสียชีวิต วันเริ่มป่วยวันสุดท้าย เมื่อ 1 พ.ค.2545 พบผู้ป่วย 1 ราย ในอำเภอห้างฉัตร ได้ทำการตรวจอุจจาระ และ serum 22 ราย กำลังรอผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ	เฝ้าระวังและรอผลการตรวจอุจจาระ

ข้อมูลเพิ่มเติมรายงานการเกิดโรค/การระบาดต่อเนื่องจากสัปดาห์ก่อน

โรค/สถานที่เกิดโรค	แหล่งข้อมูล	ผลการสอบสวนเบื้องต้น	การดำเนินการ
ดับอักเสบ เอ จ. นราธิวาส	สสจ. นราธิวาส 3 พ.ค. 2545	คณะจากกองระบาดวิทยากำลังดำเนินการสอบสวนโรค	กำลังดำเนินการสอบสวนโรค

บันทึกท้ายบท

รายงานฉบับนี้เป็นฉบับที่ 19 รายงานสถานการณ์การเฝ้าระวังโรคทางระบาดวิทยาเร่งด่วนฉบับนี้ เป็นฉบับที่ 19 ของปี 2545 ซึ่งกองระบาดวิทยาได้รับรายงานจาก 68 จังหวัด หรือร้อยละ 89.47 โรคที่มีจำนวนผู้ป่วยสูงสุด 5 อันดับแรกคือโรคไข้เลือดออก รองลงมาโรคหัด เลปโตสไปไรซิส อุจจาระร่วงอย่างแรงและมือปากเท้า มีจำนวน 741, 30, 29, 5 และ 4 ตามลำดับ

คอลัมน์กัวทันโรคฉบับนี้เป็นเรื่องผู้ป่วยจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมในเขต 4 พบ Lead poisoning 1 ราย Petroleum poisoning 6 ราย Pesticide poisoning 96 ราย Pneumoconiosis 1 ราย และ Zinc poisoning 1 ราย

คณะที่ปรึกษา	นายแพทย์สุชาติ เจตนเสน นายแพทย์ค่านวณ อึ้งชูศักดิ์ นายแพทย์สมศักดิ์ วัฒนศรี
บรรณาธิการที่ปรึกษา	นายสัตวแพทย์ประวิทย์ ชุมเกษียร นายองอาจ เจริญสุข
บรรณาธิการประจำฉบับ	นายแพทย์ยงเจือ เหล่าศิริถาวร นางกาญจนีย์ คำนาคแก้ว นางพรรณราย สมิตสุวรรณ
บรรณาธิการผู้ช่วย/ฝ่ายผลิต	นางกาญจนีย์ คำนาคแก้ว
งานข้อมูล	นางสาวเพ็ญศรี จิตรนาทรพิชัย นางลัดดา ลิขิตยิ่งวรา นายประเวศน์ เข้มชื่น
งานพิสูจน์อักษร	นางพนัสศิริ วัฒนาสุรภิตต์ นางกาญจนีย์ คำนาคแก้ว นางสาวลิลักษณ์ รังษีวงศ์ นางสาวสิรินทรา พุตระกูล นายสุเทพ อุทัยฉาย
งานพิมพ์	นางสาวสมหมาย ยิมชลิม
ออกแบบปกและจัดทำรูปเล่ม	นายถมยา พุกกะนันท์ นายประมวล ทุมพงษ์
งานสมาชิกและการจัดส่ง	นางสาววรรณศิริ พรหมโชตชัย นางนงลักษณ์ อยู่ดี นายสวัสดิ์ สว่างชม

